

Kitartunk a népkisebbségi elv mellett

Az általános vita során kedden több felszólalás történt, amelyekről vonalzavar miatt csak holnapi számunkban hozunk részletes tudósítást, ugyancsak a beterjesztett határozati javaslatok és a fölöttük megindult vita anyagát is.

Ezuttal közöljük az általános vita vezérszónokainak beszédeit:

Fischer József dr. a következőket mondotta: — A bizalmi javaslat fölötti vitában egyesek különbséget tettek a Szövetség elnöksége és vezetősége között. Kijelentem tehát, hogy az elnökség szolidaritást vállal a vezetőség többi tagjaival. Ha van is némi hézag abban a munkában, amelyet a Szövetség az elmúlt évben elvégzett, annak nem oka sem az elnökség, sem a vezetőség, hanem az csakis a szükséges eszközök hiányának tudható be.

„Az Új Kelet hivatása magasztán áll”

— Több felszólaló részéről támadás érte az Új Keletet, amelytől azt követelik, hogy juttassa kifejezésre minden pártárvnyalat felfogásának megnyilvánulását. Tény az, hogy az Új Kelet az egyetemes erdélyi zsidóság lapja, de azt is láthatja mindenki elismeréssel, hogy az Új Kelet minden általános érdekű zsidó kérdésben felemelte önzetlen szavát és becsületesen küzd ma is a zsidó érdekekért. Ott pedig, ahol a zsidó közéletben szereplő felfogások eltérnek egymástól, az Új Kelet, mint az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség hivatalos lapja, mindig becsületesen cionista kötelességtudással képviselte a Szövetség álláspontját. Az Új Kelet minden alkalommal, amikor a Kisintézőbizottság álláspontjának képviseléséről volt szó, annak utasításait követte. A hiba abban van, hogy a Kisintézőbizottság nem kielégítő aktivitása folytán nagyon ritkán került sor arra, hogy az Új Kelet irányításában résztvegyen. Ezért ne az Új Keletben keressék a hibát, amely mindenkor hivatásának magasztán állott.

— Ami már most dr. Klein Miksa kívánságát illeti, hogy keressük a testvéri kapcsolatot a különböző romániai zsidó egyesületek között, magam is nagyon fontosnak tartom ezt, sőt ennek kézzelfogható jelét adtam akkoriban, amikor a román zsidók egyesületét ért támadást éppen azzal szereltem le, hogy nem kívánatos a zsidó intézmények közötti viszálykodás. És ha most mégis élén állok ennek a harcnak, amelyet a román zsidók egyesülete ellen folytatunk, ezt azzal magyarázom, hogy a Zsidó Nemzeti Szövetséget provokálták erre a harcra, amikor ellenkező megbeszélések ellenére váratlanul és olyan formában alakított fiókot Kolozsváron és kezdtek agitációt az egyesület érdekében, amely alkalmas arra, hogy a Zsidó Nemzeti Szövetség által képviselt eszmei célokat és magának a Szövetségnek az egységét is gyökerében megtámadja. Csak természetesen, hogy ilyen fellépés után nem maradhattam tétlen, mert a Szövetség célkitűzéseit és szervezetét aláásni nem engedhetem.

Miért volt a múlt év a stagnálás éve?

Ezután dr. Fischer Tivadar szólal fel és a következőket mondotta:

— Konstatálom, hogy az egyik szónok úgy tüntette fel a bizalmi javaslatot, mintha az rá is vonatkozna, mint a vezetőség tagjára. En nem vagyok sem a vezetőség, sem az elnökség tagja, amióta az aktív munkától visszavonultam. És éppen ezért én is bizonyos távlatból bírálhatom meg a vezetőség múltévi működését. Ahhoz, amit ebben a tekintetben előttem már elmondottak, nincs sok hozzátenni valóm. Megállapítom, hogy sajnos, ez az év a visszaesés és a stagnálás éve volt. De amikor erre jogosan rámutattak az egyes felszólalók, elfelejtettek arra is rámutatni, mi volt az oka annak, hogy idáig jutottak a dolgok. Ebben a tekintetben a konferencia, ha a dolgok mélyére akar hatolni, meg kell állapítania azt, hogy már évekként ez volt a Szövetség központi irodájának a legégetőbb problémája, hogy nem volt ellátva a megfelelő anyagi eszközökkel. A megszavazott költségvetés sohasem valósulhatott meg, mert a kiadás mindig több volt az előirányozottnál, míg a bevétel százalékban ki sem fejezhető mértékben maradt alatta. Az első időben a központ csodálatos módon mégis tudott működni, de az ilyen csodák nem tarthatnak örökké. És eljött az idő, amikor ez a csoda nem ismétlődött meg és a kiadásoknak

a bevételekhez kellett alkalmazkodniuk. Ezért aztán a Szövetség a legkisebb munkaezterket sem tudta megtartani, már pedig munkaezter nélkül nincs munka. Azt, hogy mit jelent az állandó munkaezter, megmutatta az, hogy amióta Weinberger főtitkár áll az iroda élén, vagyis, ha olyan főtitkárunk van, aki teljes munkaezterjét és idejét az ügy szolgálatába állítja, képesek voltunk a konferenciát megfelelő módon előkészíteni, öt időközben különböző politikai kérdésekkel is ráértünk foglalkozni.

Nincs klikk-rendszer

— Nem osztom egyeseknek azt a nézetét, hogy a Szövetség vezetésében klikk-rendszer lenne. De be kell vallani, hogy az idősebb generáció, amely eleinte még agilis volt és kellő érdeklődést mutatott az ügy iránt, lassanként kifáradt és legutóbb már csak az ifjúság volt az, amely a Szövetség szervezeti életében munkát fejtett ki. A konferenciái delegátusválasztásokra is csak az ifjúság dolgozott komolyan, nem lehet tehát elvitatni tagjaitól, akik rendes sékelfizetők, mint mi, azt a jogot, hogy beleszóljanak az ügyek vezetésébe, esetleg külön pártba tömörüljenek és propagandát fejtsenek ki azok érdekében, akiket bizalmukra

Fokozottabb fegyelemre van szükség!

— Fokozottabb fegyelemre van szükség, amelynek eddigi hiánya képezi talán okát annak is, hogy az Uniunea kérdése egyáltalán felmerült. Ez olyan probléma, amelyről nem mulasztathatok el pár szót szólni. Talán különösnek fog látszani, ha ma, a hatodik konferencián azt állapítom meg, hogy a Szövetség tagjai általában nincsenek kellő tudatában a Szövetség szervezeti szabályzatában foglalt azon határozmányoknak, amelyek a Szövetség rendeltetését szabályozzák. Az első országgrési konferencián, amint azt minapi emlékbeszédemben is futólag érintettem, egy teljes éjszakán át való mélyreható vita után az akkori többség azt határozta el, hogy a mi Szövetségünk ne csak cionista szervezet legyen, hanem az erdélyi zsidó népkisebbségnek, mint a román állampolgárok egy nemzetiségi szempontból tömörült külön csoportjának politikai szervezete is. Ez akkor az én ellenkezésem dacára lett elhatározva, de a hozott határozat végrehajtásaként magam igyekeztem a Szövetség szervezeti szabályzatát lehetőleg úgy megszövegezni, hogy a Szövetség keztös rendeltetésének minél inkább megfelelői képes szervezetté fejlődhessenek. Nem tekinthető fegyelmetlenségnek az, ha valaki ma fölveti a kérdést, vajjon ötévi tapasztalat után nem e kellene a szóbanforgó első konferenciái határozatot revízió alá venni és a Szövetség dualisztikus alkotmányát megváltoztatni. Ezt bármelyik cionista jogosult megtenni és anélkül, hogy a kérdés érdemébe bocsátkozni akarnék, most csak azt jelentem ki, hogy abban az esetben, ha ez a kérdés tényleg tárgyalás alá kerülne a konferencián, magam is azokhoz tartoznék, akik a revíziót üdvösnék találják.

A Világszervezet kiküldöttjének beszéde

Fischer Tivadar dr. után dr. Hantke Ártur jelentkezett ismét szólásra, aki rendkívül mélyenjáró fejtegetésben ismertette a zsidó nacionalizmus sajátos karakterét. Ez a karakter oly lényegesen különbözik a ma divó nacionalizmusoktól. Míg a mai értelemben vett nacionalizmus különösen, ha sovinizmusig fajul, a nép gyűlölködésének és szétválasztásának instrumentuma, addig a mi nacionalizmusunk éppen az, amely bennünket összeköt a többi népekkel és az emberiséggel. Óva inti az erdélyi cionistákat, nehogy szemelől tévesszék a zsidó nacionalizmusnak ezt az átfogó és magasabbrendű karakterét és főként ne essenek a sovinizmusok tuzásába, mert ez megosufolása lenne az igazi zsidó eszmének.

Dr. Hantke ezután az ifjúság neveléséről beszél, amelynek lelkét pozitív zsidó tartalommal kell megtöltenünk. Örömmel állapítja meg, hogy Erdélyben egy feltörekvő zsidó ifjúsági mozgalom van és nagyon szeretné, ha ez az ifjúság csakugyan minden tekintetben igyekezne megközelíteni a zsidó ideált.

Majd áttér a chalucmozgalomra, mely a zsidó ifjúsági munkának logikus következménye kell, hogy legyen. A chaluc az épülő or-

méltának. Ezt nem lehet klikk-rendszernek nevezni és ha ez a Szövetség egyik másik érdemes tagjának kellemetlen helyzetet idézett elő, ebből a tanulság az, hogy a mozgalmat az öregek között ébren kell tartani, mert csak így tudják ellensúlyozni, ha erre szükség van, a fiataloknak talán egyoldalú irányba mutató állásfoglalását.

— Arról, hogy a delegátusválasztásokon visszaélések történtek volna, nincsen tudomásom. De az a meggyőződés, hogyha bárki is konkrét panasszal fordult volna hozzám, a Szövetség a legobjektivebben elintézte volna azt. Mindezekből a tanulság az, hogy a Szövetség tagjai nem veszik elég komolyan a Szövetség illetékes szerveinek határozatait, mindenekelőtt pedig magának a konferenciának a határozatait sem. Ez, különösen ami a pénzügyeket illeti, katasztrófával járhat, ha a helyzet így marad. Ha itt megvizsgáljuk a történet hibáit és megállapítjuk, mit kell a jövőben jóvátenni, akkor előtérbe helyezendők tartom, hogy a konferencia tagjai végrehalásra teljes mértékben érezzék át azt a kötelességet, amelyet a helyi csoportjaik többi tagjaival is át kell éreztetniük, azt, hogy a konferencia határozatait feltétlenül végrehajtandó parancsoknak kell tekinteni, amelyek teljesítése a cionista becsület kérdése.

— Egy ilyen álláspont azonban semmiesetre sem szolgálhat indokul arra, hogy egy olyan szervezetet ültessünk át ide a regátból, amelybe az én meggyőződésem szerint az a cionista, aki tudatában van a cionizmusból folyó világnézettel, nem léphet be mindaddig, ameddig az a jelenlegi név alatt, és a jelenlegi formában áll fenn. Ez az Uniunea Evreilor Romani is ilyen szervezet. Mert az „evreul roman” elnevezés értelmének kétes voltánál fogva a zsidó nemzeti ideológia szempontjából elvetendő; ami pedig az UER alapszabályait illeti, abból származik ki van hagyva annak akárcsak egy szóval is való kifejezésre juttatása, hogy népkisebbség vagyunk és hogy a romániai zsidóságot mint népkisebbséget akarja jogainak védelmére és érvényesítésére tömöríteni. Nem kédelkedem, hogy a konferencia a Nagyintézőbizottság által a kérdésben hozott határozatát, amellyel a Kisintézőbizottságnak erre vonatkozó deklarációját magáévá tette, jóvá fogja hagyni és a maga tekintélyével meg fogja azt erősíteni. És amennyire öüök, hogy dr. Klein Miksa barátomat újra itt látom, annyira biztos vagyok benne, hogy amennyiben a konferencia olyan határozatot hoz, annak minden következményeit le fogja vonni.

— Miként az előbb általánosságban is rámutattam minden bajaik, amelyet a Szövetség vérkeringésében sajnálattal konstatálunk, szerintem főoka a kellő disziplina hiánya. Ezt a fegyelmet elsajátítani elsősorban kell törekednie az erdélyi cionistáknak és akkor remélhetjük, hogy a következő konferenciákon mind nagyobb sikerekről fog beszámolhatni a vezetőség.

szág nagy szimbóluma és alapvető pillére. Nem könnyű dolog chalucnak lenni és nem is mindenki chaluc, aki annak nevézi magát. A chaluc az önfeláldozó, minden akadályt és minden nélkülözést legyűrő zsidó munkás, aki vérevel építi a szebb, az igazabb zsidó jövőt. „Ez a chaluc legyen az Önök ideálja és ilyen chalucokat nevelni legyen az Önök legfőbb kötelessége.”

Dr. Hantke nagy tetszéssel fogadott szavai után ügyrendi vita következik az állandó bizottság összeállításáról. A konferencia úgy határoz, hogy az elfogadott ügyrend értelmében új állandó választmányt állít össze, melybe a pártok számarányuk szerint küldik ki képviselőiket. Ennek alapján az állandó bizottságba tíz tagot a klalcionista blokk, hatot a Mizrahi, ötöt a Brit Haavoda, kettőt pedig a Kisintézőbizottság nevez be.

Dr. Klein Miksa rövid felszólalása következtet ezután, amelyben dr. Fischer József és dr. Fischer Tivadar néhány kijelentésére reflektált.

Dr. Weisz Fülöp ugyancsak a chalucnevelés fontosságáról beszélt és élénk szavakkal igyekezett meggyőzni a konferenciát arról,

hogy az ő, nak vezetési irányban f. Ezután kat és ezze

(Targu Az Új Kelet Palesztina-vasárnap a meg a kulciát Bürger direktorium lendületes

— Tes nyalatra v eljöttek id legszentebb tanácskozás szívében vislatát, azt az, amit az tettünk, h folom meg delmet, h országot é Megcáfoltja bizonyított vennyitok földművelés számok az gyunk, a ha van.

Ezek a szolgálnak dig az vol ezen. Ezt egyetem. rül ki a z jeszteni. M tunk, a z Nagyon k legyenek s amely a z szik megk minden ér kadjenak, munkájuk segítségét

A besz Béla a Ke üdvözölő le ren Hajje olvasta fel Nemzeti S Albert nyi Hajjeszód ság egyete felépítésre nek alapjá ország fele csak a Ke tikája és legyen. E luma éppen tet vall, d Az ő péld vonhatja okokból n

A hely dr. Izsák ter Vilmo Keren H hivatását. vánja, h nem éppen hogy azok rejtéssel Engel ben üdvöz Erdély nak, hogy részét a z nyuló mu Fried csolja héb Bürger léseket, a két orsz

hogy az ő, mint a Palesztinahivatal főtákarának vezetése alatt álló chalucozmozgalom helyes irányban fog működni.

Ezután megalakították az egyes bizottságokat és ezzel az általános vita, valamint a ple-

A két országépítő alap konferenciája

(Targumures-Marosvásárhely, november 24. Az Új Kelet kiküldött tudósítójától.) Az erdélyi Palesztina-alapok első országos konferenciáját vasárnap délután öt órai kezdettel tartották meg a kulturpalota kistermében. A konferenciát Bürger Albert, az erdélyi Keren Hajjeszód direktoriumi elnöke nyitotta meg a következő lendületes beszéddel:

A zsidó nép országot épít és földet művel

— Testvéri szeretettel üdvözlöm, pártáryalatra való tekintet nélkül mindazokat, akik eljöttek ide és szavukat hallatják a zsidóság legszentebb céljainak megvalósítására irányuló tanácskozásban. Ez az imponáló tömeg, amely szíven viseli Palesztina újjáépítésének gondolatát, azt a biztos hitet kelti bennem, hogy az, amit az idén ennek a célnak az érdekében tettünk, helyes volt és megfelelő. Örömmel cáfolom meg erről a helyről azt az elterjedt hiedelmet, hogy a zsidóság nem az a nép, amely országot építeni és földet megművelni tud. Megcáfolják azok a számok is, amelyek azt bizonyítják, hogy az ideai bevételeknek negyvenyolc százalékát éppen földvásárlásra és a földművelés elősegítésére fordították. Ezek a számok azt bizonyítják, hogy az a nép vagyunk, amely igen is bánni tud a földdel, ha van.

Ezek a jövedelmek azonban más célt is szolgálnak. A zsidóságnak többek között mindig az volt a célja, hogy világosságot terjeszzen. Ezt a célt szolgálja a jeruzsálemi héber egyetem. Mert nem csupán a hitoktatásban merül ki a zsidó munka. Világosságot kell terjesztenünk. Minden lej, amit erre a célra fordítunk, a zsidóság legszentebb célját szolgálja. Nagyon kérem a konferencia jelenlévő tagjait, legyenek segítségünkre abban a munkában, amely a zsidó nép legszentebb ideáljait igyekszik megközelíteni. Ez olyan ügy, amelyre minden érző zsidónak áldoznia kell. Ne lauskadjanak, hanem a régi energiával folytassák munkájukat a zsidó otthon felépítésére. Isten segítségét kérem ennek a célnak az eléréséhez.

A zsidó szív politikája

A beszédet óriási tapsal fogadták. Székely Béla a Keren Kajemet jeruzsálemi főirodájának üdvözlő levelét olvasta fel. Szőnyi dr. a Keren Hajjeszód központi irodájának táviratát olvasta fel németül. Dr. Fischer József a Zsidó Nemzeti Szövetség nevében megerősíti Bürger Albert nyilatkozatát. Megismétli, hogy a Keren Hajjeszód nem politikai szerv, hanem a zsidóság egyetemes akaratának kifejezése Palesztina felépítésére. Ez olyan semleges platform, amelynek alapján mindenki elhozhatja fillereit az ország felépítéséhez. Egyetlen politikája van csak a Keren Hajjeszódnak: a zsidó szív politikája és hogy a cél minél hamarabb elérhető legyen. Ennek a politikának legjobb szimbóluma éppen Bürger Albert, aki más világnézetet vall, de nem buvik ki a kötelezettség alól. Az ő példája azt mutatja, hogy senki sem vonhatja ki magát azon a címen, hogy elvi okokból nem hozhat áldozatokat (sűrű taps).

A helyi Keren Hajjeszód-bizottság nevében dr. Izsák Elemér üdvözlö a konferenciát. Bretter Vilmos dr. a hitközség nevében kifejti a Keren Hajjeszód népnevelő erejét és erkölcsi hivatását. Bürgerrel ellentétben nem azt kívánja, hogy ne lauskadjunk a munkában, hanem éppen azt, hogy ébredjünk fel végre, ne hogy azok is ellankadjanak, akik odakint verjétekkel dolgoznak az ország felépítésén.

Engelberg Dezső dr. a helyicsoport nevében üdvözlö a konferenciát.

Erdélyi Emil dr. megígéri a konferenciának, hogy Vásárhely ezentul is ki fogja venni részét a zsidó nemzeti otthon felépítésére irányuló munkákból.

Friedl Andor a Barissziák üdvözlétet torma-csolja héber nyelven.

Bürger Albert megköszöni az üdvözléseket, majd Székely Béla röviden vázolja a két országépítő alsó múltévi munkáját. Ezek

náris ülés este fél 10 órakor véget ért. A bizottsági ülések este féltizenegykor vették kezdetüket és a legtöbbjük, így a szervezeti és pénzügyi bizottság munkája csak hajnali fél-nyegykor nyert befejezést.

után a közös konferenciát felfüggesztik, a Keren Hajjeszód-konferencia delegátusai a kulturpalota kistermében maradnak, míg a Keren Kajemet-konferenciát a zsidó iskola helyiségében folytatják.

Az ünnepélyes közös megnyitó után a Keren Hajjeszód konferencia megkezdte az érdemleges tárgyalásokat, amelyek vezetésére Bürger Albertet, dr. Izsák Elemért, dr. Bárdos Imrét, dr. Kohn Hillelt és Sebesi Izsót választotta meg a konferencia.

A Keren Hajjeszód

Szőnyi dr. főtákar néhány magyarázó szóval egészíti ki a Palesztina-könyvben közzétett évi jelentést a Keren Hajjeszód ezévi működéséről. Sebesi Izsó az ellenőrzőbizottság jelentését terjeszti elő. Ezután hosszabb vita indul meg az ellenőrzőbizottság és főtákar jelentése fölött. Végül a konferencia mindkét jelentést tudomásul veszi. Kohn Hillel dr. a lelépő munkabizottság elnöke nagy vonásokban ismerteti a jövőévi munkaprogramot. Az előadásához többen szólnak hozzá és a munkaprogramot a delegátusok értékes indítványokkal egészítik ki. Ezeket a javaslatokat a konferencia az új kuratóriumnak adja át azzal, hogy azokat a praktikus munka terén használja fel. Ezzel a vitát lezárta.

Ezután dr. Szőnyi főtákar betereszti az erdélyi Keren Hajjeszód szervezeti szabályzatát. A szabályzatot vita nélkül egyhangulag fogadja el a konferencia, mely az új kuratórium megválasztásának előkészítésére jelölőbizottságot küld ki. A bizottság tagjai: Engel Oszkár, dr. Krausz Mór, Kahána Bernát és dr. Szőnyi Géza, akiknek előterjesztésére a konferencia egyhangulag megválasztották jelenti ki a szűkebbkörű tanács (council) és a kuratórium tagjait. A council tagjai: Bürger Albert, Fischer Tivadar dr. és Tótsz Rezső. A kuratórium összehívása a következő: Bürger Albert elnök, Fischer Tivadar dr., Nussbaum Sámuel, dr. Steiner Pál, dr. Deutsch Mór alelnökök. A munkabizottság elnöke dr. Balázs Endre, alelnökök Bergner Dezső és dr. Kohn Hillel, tagjai pedig Klinger József, Giszkalay János, dr. Neumann Vilmos, dr. Neufeld Mihály, dr. Darvas Simon, Waldner Mór, dr. Weisz Mendel, Öhlbaum Etus, Sennensieb Hermann, dr. Schönberger Menasse, dr. Jakobi Emil és dr. Kertész Jenő. Az ellenőrzőbizottságba a következőket választották be: Engel Oszkár, dr. Reiter Artur, Sebesi Izsó, míg a választmányban Weil Adolf dr., dr. Izsák Elemér, Walster Kálmán, Káhn N. Samu, Fuchs Andor, Stern Fiechel, Katzer Jakab, dr. Klein Miksa, Mittelman Jakab, Reich József, Schultz Arnold, Marton Béla és Rados Mór kaptak helyet.

Az új tisztikar megválasztásával a Keren Hajjeszód-konferenciát Bürger Albert elnök berekesztette.

A Nemzeti Alap

Ezzel párhuzamosan folyt le a zsidó iskola helyiségében a Keren Kajemet erdélyrészi konferenciája. A tanácskozások vezetésére Altman Sámuelt választotta meg a konferencia. A tárgyszorozatot Székely Béla főtákar felszólalása vezette be. Székely Béla közli, hogy a konferencia célja megállapítani azokat a módokat, amelyek segítségével meg lehet valósítani a Keren Kajemet bécsi világgkonferenciájának azt a határozatát, hogy Erdélynek az idén hatmillió lejjel kell hozzájárulnia a Zsidó Nemzeti Alaphoz.

A gyűjtési módokat fölött beható vita indul meg, amelynek során több felszólalás történt. Altman Sámuel és Silberstein Ernő nagyváradi delegátusok kifogásolják, hogy a Keren Kajemet kiadásai túl magasak. Ezzel szemben dr. Erdélyi Emil megállapítja, hogy a tavalyi 27 százalékról a Keren Kajemet költségei az idén 18,5 százalékra csökkentek. Az élénk és éles vita befejezésével, a kapott felvilágosítások után a konferencia köszönetét és bizalmát fejezi ki a Keren Kajemet-iroda iránt és elhatározza, hogy ezt kinyilvánítás végett az általános konferencia elé terjeszti.

Székely Béla főtákar közli a bécsi világgkonferencia határozatát, mely szerint, ha gyümölcsöző befektetésről van szó, fölösleges kiadások elkerülésével tekintet nélkül lehet a költségekre és úgy építse ki hatalmas szervezetté a Keren Kajemetet. A felhatalmazás értelmében ezt a célt körzeti

títkárságok felállításával kívánja megvalósítani.

Weisz Fülöp dr. beszél ezután. Fejtegeti a Keren Kajemet nevelőhatását és rámutat arra, hogy a Nemzeti Alapra jóformán csak sikkelfizetők, tehát cionisták áldoznak, holott a Keren Kajemet a zsidó nép közös tulajdona gyanánt vásárolja Erec Jiszréél földjét. Be kell vonni tehát a zsidóság többi részét is ebbe a munkába. Ellenzi azonban az utazó titkárok alkalmazását.

A vita után az egyes akciók megbeszélésre térnek át. A felszólalásokban igen sok életrevaló ötlet vetődik fel. A konferencia kimondja, hogy a munkát főleg a következő két irányban kell kifejleszteni: a perselygyűjtés és a templomi adományok rendszerezése érdekében. Elhatározza a konferencia a propagandisztikus számolócédule-rendszer bevezetését.

Majd ismét Székely Béla szólal fel. Kifejti, hogy a Keren Kajemetre való gyűjtésnek abszolút nyilvánosság előtt kell folynia. Indítványára a vidéki Keren Kajemet-biztosok bevonásával általános Palesztinabizottság létesítését határozza el a konferencia. Ennek a bizottságnak az a kötelessége, hogy az előrelátható kiadások és bevételek szerint rendes költségvetést állítson össze, de azonkívül is tartsa fenn az állandó kapcsolatot a Keren Kajemet vidéki megbízottjai és a központi iroda között.

A jelölőbizottság ajánlatára a konferencia a következőket választja meg a Palesztina bizottság tagjaivá Kolozsvárról: Fischer Lipót, dr. Pollák Sándor, Grünwald Géza, Hochmann Jakab, Ausländer Lajos, Weisz Gyula, dr. Marton Ernő, Schwartz Miksa, Noszin Mór, Weinberger Nándor, Kertész Márton, valamint a Barisszia hitokadutok, a Pro Palesztina Liga a Ceire Csirót Mizrachit, a sómerek és sómerek egy-egy később megnevezendő delegátust. Vidéki tagok: dr. Briszker Ezekiel (Temesvár), dr. Erdélyi Emil (Marosvásárhely), dr. Markovics Ignác (Nagyvárad), Sternberg Sarolta (Dés), Ujhelyi Dezső (Maroshévíz), dr. Taub Ábrahám (Temesvár), Pető Tibor (Arad), Berman Márkus (Maroshévíz), Feuerstein Kálmán és Simon Márton (Marosvásárhely), Sonderling Egon (Nagy-szeben), Herschmann Fobusz (Beszterce), dr. Steinberger Ernő (Szatmár), Silberstein Ernő (Nagyvárad). Elnököt a bizottság később fog saját tagjai közül választani.

A konferencia a késő esti órákban ért véget.

II. Néző a páncélkocsiban

Ugy kezdte pályáját, mint egy modern Mucius Saelvola, mint egy rettenhetetlen hős, akinek egyetlen dolog fontos: a fekete ing. Azután már csak önmaga volt fontos önmagának, mert belátta, hogy minden elméletek legjobbika: a gyakorlatba átvitt önszeretet. Mégis, ahogyan csinálta, abban sok volt a nagy olasz komédiások élanjából, azokból a heves gesztusokból, melyek a reneszánsz condottierjeit jellemezték. A plebs fia kintinben értett a legelőkelőbb arisztokraták megtévesztő módszereire. Mindig kothurnusban jelent meg, mint egy pontifex maximus, hol latin erényekben, hol katolikus alázatban tündökölt — felfelé. Mintha elnyomott rabszolgáéok minden hatalomlétsége benne támadt volna fel, — olyan kegyetlenséggel gázolt le minden ellenvéleményt, minden emberi megmozdulást. Mindezt pedig tette a hős pózban, olyan hős pózban, akinek számára mitemsem jelent már az élet, hiszen az élethez egyetlen szál fűzi még: az eszme.

És most kiábrándítja magából a világ megtévesztettjeit is, mindazokat, akik a fekete ingben látják az egyedül üdvözítő hit szimbólumát. Mussolini ur, a hős, arra kérte az angol kormányt, engedje meg, hogy saját fascista detektívjei raziázassák végig a londoni olasz-negyedet, mert csak ezen detektívek biztonsági jelentései után hajlandó elmenni a locarno szerződés aláírására. Ezenfelül kijelentette Mussolini ur, hogy csak páncélos autók védelme alatt hajlandó bevonulni Londonba. Nyilvánvaló, hogy e biztonsági óvintézkedések korántsem vallanak Mussolinire, a hősre, aki meg van győződve arról, hogy a fascizmus egyedül üdvözítő eszméjének immár nem lehet gátakat szabni.

A kedves „hős“ így remegő alakká roppan össze. A Bayard-lovag hálósapkás nyárspolgárként vonul ki a lovagvárrá átalakított szép Itáliából, hogy a londoni ködben igazi arculatának halványosságát mutassa be a világnak. Ime kiderül, hogy Mussolini ur nem is Mucius Saelvola, még csak nem is Garibaldi, hanem legföllebb egy megkésett Néző, aki megbízható pretóriánusok körében min-

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és kárpáti népszavazás napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Előfizetési árak: Egy hónapra 55 lei, negyedévesen 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 820 lei.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomatai csak a fent megjelölésével engedélyesek.

A mai naptár

Csütörtök

5686. Kiszlev 9.
1925. nov. 26.

Az ellenzék nem fog résztvenni a választójogi vitában. Bukarestből jelentik: A tegnapi azon híradást, amely szerint a miniszterelnök, — amint azt a közigazgatási törvényben tette — kikéri az ellenzéki pártok véleményét a választójogi javaslatra vonatkozólag, illetékes helyen megerősítik. Az ellenzék azt hangoztatja, hogy a felhívásra nem fog komoly választ adni, sőt a javaslat parlamenti vitájától is tartózkodni fog, csupán a pártok egy-egy nyilatkozatot fognak felolvasni, amelyben kifejtik saját nézetüket a törvényjavaslattal kapcsolatban. Ebben a nyilatkozatban megteszik összes indítványaikat is. A nyilatkozatokat a királynak is át fogják nyújtani.

Henry Barbusse Konstantinápolyba utazott. Bukarestből jelentik: Henry Barbusse tegnap délután a Regele Caroli gőzösnél elutazott Konstantinápolyba. Henry Barbusse Konstantinápolyból való elutazása előtt a „Lupta“ munkatársának kijelentette, hogy a román nép nem civilizált, mert nem érzi át a többi népek fájdalmait. Franciaország örülhet, hogy Keleten egy latin szövetségese van s hogy ennek a népek a barátságát élvezzi. Ez azonban nem ringathat engem reményeimben, mert az én élmom az, hogy a világ minden táján a humanizmus érvényesüljön a maga igazi értelmében.

Helyreigazítás. A konferenciáról szóló tudósításunk ama részében, amelyben Altmann Sámuel mizrahi programjáról van szó, sajnálatos sajtóhiba csúszott be. A szónok a héber egyetem biblikus tanszék főállítást kifogásolta, nem pedig a klinikát.

Guncser Nándor festőművész december hó 3-án este 9 órakor tartja meg az Epi-tómunkások Otthonában karrikatura-estélyét. Tévés híradások szerint a rokonszenves művész végleg eltávozik körünkből, ezen hírt, a legnagyobb örömeinkre ezton is megcáfolja, mert csupán hosszabb külföldi tanulmányuttra készül.

Ki utazik Bukarestbe? Akiket dolgaik a közeli napokban Bukarestbe szőlitanak, ne felejtsek el, hogy november 28-ikától december hó 6-ikáig a kolozsvári Magyar Színház társulata játszik Bukarestben, a Teatrul Popularban (Bulevard Elisabeta 25.) Esti előadás kezdete háromnegyed kilenckor. Szombaton és vasárnap délutáni előadás is van 4 órakor.

A Népszövetség a görög-bolgár konfliktusban Bulgária javára döntött. Bukarestből jelentik: Belgrádból érkezett jelentés szerint a nemzetközi bizottság, amely a görög-bolgár konfliktus eloldozásában Görögországot mondotta ki bűnösnek és 85.000 font sterling kártérítésre, valamint a bolgár hadsereg 7.000 font sterlinget kitevő költség megtérítésére kötelezte. A döntés Görögországban nagy izgalmat váltott ki. Azonnal össze-hívták a minisztertanácsot, melyen az összes pártok vezetőinek bevonásával értekezletet tartottak a belső rend megvédésére. Hir szerint elhatározták, hogy új választásokat irnak ki. A tárgyalásokat egyébként folytatni fogják. A minisztertanács a külpolitikai orientációra nézve is határozott és kimondották, hogy tárgyalásokat kezdenek Jugoszláviával és Törökországgal, az ottani görög alattvalók helyzetével kapcsolatban. Azonkívül megkezdik az akciót a külföldi kölcsön szerzésére. Érdekes az a határozata a minisztertanácsnak, melyben kimondották, hogy a venizelistáknak adott támogatást megszüntetik.

Életfogytiglani fegyházra változtatták Lédererné halálbüntetését

(Budapest, november 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Tábla ítélőtanácsa, miután a tanukihallgatásokat befejezte és helyet adott az ügyész és a védő előterjesztésének, visszavonult és közel kétórás tanácskozás után a törvényszék halálos ítéletét életfogytiglani fegyházra változtatta. Az ítélet kihirdetésénél a bíróság a Btk. 278 ik szakaszába ütköző bűnrészességre hivatkozott. A teremben megjelent közönség látszólagos örömmel vette tudomásul a megkegyelmezést. Léderer Sándor ügyében, aki tudvalevőleg a Kudelka hentesmester holttestének darabjait tartalmazó bördöket segített a Dunához vinni és aki ezért sógorától Léderer Gusztávtól ötmillió korona kölcsönt kapott, a Tábla helybenhagyta a törvényszék felmentő ítéletét.

Felhívás Czur-Salom tagjaihoz. Felhívjuk t. tagjainkat, hogy esedékes vételári részleteiket („A“ jegyzők dunamonkét egy fontot, „B“ jegyzők dunamonkét két és fél fontot, „C“ jegyzők a külön megállapodás szerint) a legkésőbb 1925 december hó 15 ik napjáig bezárólag a Marmorosch, Blanc & Co. R. T. cluji fiókjánál vezető Lőmaan Akkó folyószámlánk javára felbőntlenül befizetni sziveskedjenek és ennek eszközéséről bennünket a pénz beküldésével egyidőjűleg aradi irodánk címére értesíteni sziveskedjenek. Az igazgatóság.

Litvinov szerint Románia és Oroszország között nem folynak tárgyalások. Bukarestből jelentik: Moszkvai jelentés szerint Litvinov egy újságrónak kijelentette, hogy Románia és Oroszország között semmilyen tárgyalások nincsenek folyamatban. Oroszország sem közvetve, sem közvetlenül nem tett semmiféle ajánlatot Romániának.

Eljegyzés. Melchner Lili Szatmár és Berger Márton Szatmár jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Belgium csökkenté haderejét. Brüsszelből jelentik: A legfelsőbb nemzetvédelmi tanács tegnap a király elnökle mellett ülést tartott. Ezen az ülésen a belga hadsereg reorganizálásának terveit jóváhagyták. A hadügyminiszter, mint ismeretes, ebben a reformtervezésben az ország haderejének négy hadtestről háromra való lecsökkentését és a szolgálati időnek tíz hónapban való megállapítását jelölte meg. Tizenkét hónapot csak a műszaki csapatokhoz beosztottak szolgálnak.

Diákotthonot kapnak a bukaresti gyógyszerészhallgatók. Bukarestből jelentik: A bukaresti egyetem gyógyszerészhallgatói tegnap küldöttségileg felkeresték Anghelescu közoktatásügyi minisztert és arra kérték, szerezzen számukra egy diákotthonot. Panaszaikban előadták, hogy az összes fakultások részére vannak menzák felállítva, csak az ő részükre nem. Anghelescu igazat adott a küldöttségnek és megbízást adott nekik, keressenek egy alkalmas házat, melyet megvehetnének erre a célra.

Orvos! hir. Dr. Fried Paula, a bécsi gyermekklinika volt orvosa rendeléseit Str. Regina Maria (Deák Ferenc u.) 28. sz. alatt megkezdte.

Levegőbe röptet mozi. Dublinból jelentik: Péntek délután a város egyik mozi-jára, amelyben este egy angol propaganda-film akartak játszani, ismeretlen tettesek autóból bombát dobtak. A bomba felrobbant és olyan irtózatot pusztított vitt végbe, hogy a mozi épülete valóságos eltűnt a föld színéről. Rendőrök üldözöbe vették az autót, ahonnan tüzeltek a rendőrökre. Egy rendőr meghalt, többen súlyosan megsebesültek. Az autónak sikerült elmenekülnie.

Felmentettek egy újságíró az igazgatás vádjá alól. A kolozsvári hadbírósg ma felmentette Berger Marcell újságíró, a „Máramarosi Független Újság“ szerkesztőjét az ellene emelt igazgatási vád alól. Berger Marcell néhány hónappal ezelőtt lapjában megtámadta Puiu Juon máramarosi szigeti sziguranca detektívét, akinek alaptalan feljelentésére Hosocuk Pál ottani joghallgatót közkevés címén hat hónapig vizsgálati fogságban tartották. Miután Hosocukot a hadbírósg ártatlannak találta, Berger Marcell felhívta föltes hatósága figyelmét arra, hogy a joghallgató egy olyan embernek feljelentésére ült hathónapot, akit a törvényszék magánlaksértésért egyizben elítélt. Puiut, akit emiatt később elmozdítottak állásából, a cikkért feljelentést tett Berger Marcell ellen. A kolozsvári hadbírósg előtt dr. Dunca Jenő védte Berger Marcellt, míg a vádat Botez ügyész képviselte. A bíróság megállapította, hogy az inkriminált cikk nem meríti ki az igazgatási tényálladékát és Berger Marcellt a vád és következményei alól fölmentette.

Görögországban pestisjárvány lépett fel. Bukarestből jelentik: A belügyminisztériumhoz távirati jelentések érkeztek, mely szerint Görög-

országban legutóbb 14 pestises megbetegedés fordult elő. Intézkedést tettek a járvány behurcolásának megakadályozására. A Kadrlater vidékén letelepülő macedónai románokat megfigyelés alá helyezték.

Értesítés A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy tulhalmozott nagy szappankészletemet gyári áron alól forgalomba hozom. Ezen elárusítás azonban december 10-ig tart. Kérem a n. é. közönséget ezen kedvező alkalom kihasználását. M. Rózsa Royal-drogéria Cluj, Fötér.

Radics Olaszország szegényének nevezte a fekete inget. Bukarestből jelentik: Radics Leibachban beszédet mondott, amelyben a fekete inget Olaszország szegényének mondta. A belgrádi olasz meghatalmazott miniszter tegnap megjelent Pasics miniszterelnöknél s tiltakozott az ellen, hogy a kormány egyik tagja ilyen kijelentést tegyen Olaszország belügyeire. A tiltakozás után Radics jelent meg Pasicsnál és kijelentette, hogy laibichi beszédét az olasz lapok tévesen interpretálták.

Közvetették a magyarországi arany-mérleg-rendeletet. Budapestről jelentik: Most tették közzé az aranymérleg-rendelet új szövegét, amelynek értelmében a megbízó mérleget minden esetben 1925 január elsőjétől, vagy a megkezdett üzleti év első napjától kell felvenni és azt 1926 április 30-ig kell nyilvánosságra hozni.

Szabó Dezső elutazott Kolozsvárról. Szabó Dezső nagyhirű magyar író, „Az elsodort fala“ szerzője, aki néhány nappal ezelőtt ideérkezett és akinek az volt a terve, hogy félétet tölt Erdélyben, a tegnap délelőtti expresszsel váratlanul visszatért Budapestre. Szabó Dezső kijelentette egy újságíró előtt, hogy bizonyos lelki indiszpozíciók kényszerítik az eltávozásra. A szeszélyes író csak rövid ideig marad Budapestben, onnan Franciaországba utazik, azzal a szándékkal, hogy ott egy vidéki városban telepedjen meg. Hirtelen történt elutazása magyar kulturkörökben nagy feltűnést keltett.

Izgalmas atmoszférában tárgyalják Morarescu hadnagy perét. Bukarestből jelentik: Morarescu hadnagy perének tárgyalása tegnap egész délután folyt, sőt belenyult a késő éjjeli órákba. A vádlott kihallgatása alatt incidens keletkezett a vádlott és a királyi hadbiztos vezető-ügyész között. Morarescu állandóan azzal védekezik, hogy Rakovszky népbiztos kiküldöttjei voltak azok, akiket lelővett. Az ügyész: Az a másfél éves gyerek, akit lelőttek, szintén Rakovszky kiküldöttje volt? Morarescu vádlott: Ejjel volt és nem lehetett látni, amikor a tüzelésre parancsot adtam. — A vádlott kihallgatása egyébként izgalmas atmoszférában folyik le.

Hercules Babyház ezton értesíti a n. é. vevőközönségét, hogy raktárát a már eddig is közzismert baby-árukon kívül: női, férfi és gyermek kötöttárukkal, harisnyával, szalag, csipke, divatgombok és mindenféle rövidáruval dusan felszerelte és azokat feltűnően olcsón árusítja a Wesselényi M.-u. 12. sz. alatti üzletében.

Uj cukrászda nyílt Cluj (Kolozsvár) Str. Bariju volt Malom-utca) 10 sz. alatt. Jó bivalytejűs kávé, friss sütemények és kitűnő befőttek kaphatók. Szives pártfogást kér **Takács Pál**, cukrász.

Kár minden kísérlet, mert

BLATT

harisnyái
a legjobbak

Ma művészi kivitelű fa-, vas- vagy réz-
butort, zongorát
 akár venni, ne Marosvásárhelyre és tekintse
 sejtálja az újat SZÉKELY és RÉTI
 ESZÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermék,
 asztalcsok furniursültségeiket legolcsóbban itt szerezhetik be

Zsák Mindennemű célokra
 legelőnyösebben beszerezhető
Ponyva **Albala Izsé**
 Timisoara
 Piata Traian No 10

10.000

vevő októberben győzött meg, hogy a **szövetek, vásznak, selymek** még a gyári árnál is sokkal olcsóbbak

Heller, Weisz & Molnár

hatóságilag engedélyezett

végeladásán.

Cluj (Kolozsvár) C. Reg. Ferdinand 6.

Siessen most vásárolni, míg a készlet tart!

Sokkal olcsóbbak és finomabbak az importált francia és angol áruknál az

M. M. Konzei gyár, Timisoara

M. M. befőttei

M. M. jamei

M. M. gyümölcs- és

vegyeszei

melyek minden nagyobb csemegé üzletben kaphatók.

Lloyd 3982

Rendkívüli alkalmi árak!

I-a színes french ing csak 260 lej

Selyem elejű ingek, legfinomabb kivitelben csak .. 350 lej

WEISS SIEGFRIED

kalap- és uridivat áruházában, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 10 sz.

KÖZGAZDASÁG

A mezőgazdasági szeszgyárosok ma döntenek az UGIR-hoz való csatlakozás kérdésében

Rendkívüli közgyűlést tartanak az iparkamara tanácstermében

(Cluj-Kolozsvár, november 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi mezőgazdasági szeszgyárosok szövetsége ma, csütörtökön délután fél-nyég órakor rendkívüli közgyűlést tart a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara tanácstermében. A közgyűlés iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik a mezőgazdasági szeszgyárosok körében, mert ezen a közgyűlésen fognak határozni az iránt, hogy a tagok egyenként lépjenek-e be a nagyiparosok és munkaadók szövetségébe, vagy pedig mondják ki a szeszgyárosok szövetségének kollektív csatlakozását.

Beszámoltunk már azokról a tárgyalásokról, amelyek Bukarestben folytak le az Országos Szeszszindikátus megalakítása alkalmával. A tárgyalások alatt, bár a szindikátus megalakult, a mezőgazdasági szeszgyárosok nem foglaltak végleges állást az UGIR-hoz való csatlakozás kérdésében, részint azért, mert a szeszgyárosok javaslat kérdésében a kormányhoz terjesztendő memorandum egyes pontjai tekintetében nem tudtak megállapodást létesíteni az ipari szesztermelőkkel, másrészt pedig, mert a mezőgazdasági szeszgyárosok között is elmentek vannak az UGIR-hoz való csatlakozás for-

mája tekintetében.

A kolozsvári szövetség tagjai között ebben a kérdésben háromféle vélemény alakult ki. Az egyik azt kívánja, hogy a szövetség kollektíve lépjen be a nagyiparosok és munkaadók szövetségébe, a másik viszont amellet van, hogy a szövetséget osszassák fel, a tagok egyenként csatlakozzanak az UGIR-hoz és amennyiben szükség mutatkozik, ott alakítsanak külön mezőgazdasági szakosztályt.

Legtöbb híve a harmadik csoportnak van, amely azt vitatja, miután az új szeszgyárosok ugyanúgy is eltörlik a mezőgazdasági szesztermelés külön jellegét, a tagok egyenként csatlakozva lépjenek be az UGIR kebelébe jelenleg működő ipari szesztermelők szakosztályába.

Mint látszik tehát a tagok összesége teljesen egyetért a nagyiparosok és munkaadók szövetségéhez való csatlakozás kérdésében annál is inkább, mert a múltban az országos szövetség nem volt képes a tagok érdekeit minden tekintetben megvédeni és az új alakulattól remélik, hogy az új szeszgyárosokkal kapcsolatban, érdekeiket határozottabban meg tudják védeni.

Román-bolgár-jugoszláv vasúti konferencia. Bukarestből jelentik: A bolgár, román és jugoszláv kormányok között tárgyalások vannak folyamatban a három ország közötti közvetlen vasúti kapcsolat létesítésére. A kiküldöttek a napokban ülnek össze a kérdés megvitatására.

Munkabértárgyalások Kolozsvárt. A kolozsvári munkaügyi inspektorátusnál ma több munkabér-konfliktusban folytatott tárgyalásokat. Az Erdélyi Ékszerárugyárnál, mint ismeretes néhány nappal ezelőtt a munkások béremelés követelése miatt sztrájkba léptek. A tárgyalások ma eredménytelenségig végződtek mégpedig oly módon, hogy a munkások nyolc-tíz százalék béremelést kapnak azaz, hogy a legközelebbi munkabérvizsnál ezt az emelést figyelembe fogják venni. Ezzel a sztrájk véget ért és az ékszerárugyár munkásai ma újból munkába álltak. — Az Archimedes Márlegárugyár munkásai szintén tárgyalásokat folytattak a gyár vezetésével, ez esetben nem munkabéremelésről van szó, csupán arról, hogy a gyár átalakítását ohajt eszközölni és azért egy héten át szüneteltetni akarja a munkát. — A „Melissa“ cukorkagyárnál november 21-én járt le a munkások bér szerződése. A szerződés nem volt kollektív bérszerződés, hanem a munkásokat érdekük szerinti fizetésvizsgálat iránt biztosította. A munkások most belepettek a vegyi munkások szakszervezetébe és így rendes kollektív szerződést akarnak kötni. — A „Metropol“ hávéház személyzete ugyancsak bértárgyalásokat folytat a kávéház tulajdonosaival és azt kívánják, hogy a jelenlegi fizetésrendszer helyett a bruttó bevétel egy bizonyos százalékában részesítsék őket.

Terv egy jasi posztógyár létesítésére. Bukarestből jelentik: Egy budapesti pénzcsoport két megbízottja érkezett ma Jasiba, hogy tárgyalásokat folytasson egy posztógyár létesítése érdekében.

TÖZSDE

November 25-én

A lej: Zárilásban 235 00, Párisban 11-90, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A piac ma tartózkodó volt, határozott tendencia nélkül. Kínálat és kereslet egyensúlyozottan jeleztettek. Az árfolyamok a következők:

Bécs 30 90—31-10, Prága 6-50—6-54, Budapest 323—325, Páris 8-30—8-35, Zürich 42-40—42-60, Newyork 218 00—220 00, London 1064—1068, Milánó 8-95—9-00.

Zürich. Zárilát: Berlin 123-50, Amsterdam

A nagyiparosok az új munkásbiztosító javaslat ellen

Ellenjavaslatot terjesztenek a kormány elé

(Cluj-Kolozsvár, november 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyiparosok és munkaadók kolozsvári szövetsége tegnap délután összehívászmányi gyűlést tartott dr. Farkas Mózes elnöke mellett. Az ülésen mintegy negyvenen vettek részt és behatóan foglalkoztak a szőnyegen lévő gazdasági törvényjavaslatok kritikájával.

Előszörban az új munkásbiztosítási törvényjavaslatl foglalkozott a választmány és részben a tagoktól beérkezett írásbeli javaslatok alapján egyhangulag

kimondotta, hogy a törvényjavaslat szervezeti részét még csak tárgyalási alappal sem lehet elfogadni,

miután életbeléptetése esetén a munkásbiztosítás terén nem a teherviselő rétegek, tehát a munkaadók és munkások nyernének befolyást, de még csak állami intézmény sem volna, hanem a központi vezérigazgatóság néhány igazgató társának az önkormányzata alá kerülne az egész munkásbiztosítási intézmény. Éppen ezért a munkaadók nem hajlandók a törvényjavaslatot elfogadni és egy olyan intézmény fenntartásához hozzájárulni, amely dacára annak, hogy

évenként több mint hárommilliárd lejt vételez be,

de nem nyújt elég garanciát arra, hogy komolyan fog gazdálkodni és a munkásbiztosítást kielégítően megoldja. A választmány elhatározta, hogy az UGIR központi vezetősége útján a munkásbiztosítás ügyében ellenjavaslatot terjeszt a kormány elé. A választmány ezután több fontos kérdésben hozott határozatot, amelyekre holnap számunkban visszatérünk.

Az iparkamarák szövetségének megalakítása. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi és iparkamarák Országos Szövetsége december 11-én tartja alakuló közgyűlését.

A hadikártalanítási bizottság ülése. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszteriumban holnap értekezletet tart a hadikártalanítási bizottság. Az értekezleten a tisztviselők és nyugdíjasok kártalanítását fogják megbeszélni.

A gazdasági tanács ülése. Bukarestből jelentik: A legfőbb gazdasági tanács pénteken ülést tart, amelyen az újonnan beérkezett statisztikák alapján megvitatják az új listarezsimeket és az állatkviteli illetékeket.

Üzletáthelyezés.

JANKY szücs új üzlethelyisége Cluj, Calea Regele Ferdinand 17. (Wesselényi-utca) Szőrmék, bundák legolcsóbban beszerezhető

208-62, Newyork
 2019-65, Milánó
 pest 72-75, Bécs
 235-00, Varsó

Bukarest

London
 8-95, Zürich
 Budapest

Bukarest.

márka 51-00,
 sterling 1055,
 42-00, clas
 890, dollár 218
 schilling 31-00,
 6-40, belga fran

A bajnok

Vasárnap fol-
 mérkőzéseket. Ez
 noki forduló ker-
 előirányzott háro-
 kerül eldöntésre.
 rül a városi pály-
 jóképességű, de
 ból áll, akik a j-
 akadályozni a H-
 mét. A városi p-
 CFR-pályán a K-
 KKASE mérkőz-
 lönösen a Victori-
 érdeklődésre szá-

A bajnok

1. Haggibor
2. Victoria
3. KKASE
4. CFR
5. Universitatea
6. KAC
7. RMS
8. Husos
9. Academia
10. KMTE

Temesváro
 vesztett pont n-
 hogy a bajnokság
 egyvel kevesebb
 helyezett Kinizsi

Nagyvárad
 nak ez évben az
 győngült NAC-ca
 aránnyal vezet a

Bucurestibe
 az AAC.

SZÍNHÁ

O

Prog

Péntek: „Traviat

Lidia, mint

Vasárnap: „Fau

kowska Lid

Hétfő: Szünet.

Szerda, dec. 2:

(Premier)

Péntek: „M. Bu

Lipkowska

MA

A szính

Kiurina Berta

denki, aki a zené

kön este 8 óra

másnak. Nem

akinek csak egy

gei iránt. Olyan

208-62, Newyork 519-00, London 2513-70, Páris 2019-55, Milánó 2100 00, Prága 1537-50, Budapest 72-75, Belgrád 917-50, Bukarest 235-00 - 235-00, Varsó 75-00, Bécs 73-12.

Bukarest. Devizák: Páris 8-48, Berlin 1074, London 1074, Newyork 219 00, Milánó 8-95, Zürich 42-40, Bécs 30-90, Prága 6-50, Budapest -

Bukarest. Valuták: Napoleon 810, német márká 51-00, leva 1-57, török lira 125, font sterling 1055, francia frank 9-10, svájci frank 42-00, orosz frank 8-50, drachma 2-90, dinár 8-90, dollár 218-00, lengyel forint 32-00, osztrák schilling 31-00, magyar korona 30-50, cseh korona 6-40, belga frank - - -, holland forint - - -.

כשר איתו גויא ויר בעק קאפפני

SPORT A bajnokság végén

Vasárnap folytatják csapataink a bajnoki mérkőzéseket. Ez alkalommal az utolsó komplett bajnoki forduló kerül lebonyolításra, míg a sorolásban előirányzott három napon mindössze öt mérkőzés kerül eldöntésre. A Haggibbor az Academiával kerül a városi pályán szembe. A főiskolai csapat, jóképességű, de kevés rutinnal rendelkező játékosokból áll, akik a jelek szerint nem fogják tudni megakadályozni a Haggibbor nagyobb gólarányú győzelmét. A városi pályán még a Victoria-RMS, a CFR-pályán a Husos-Universitatea és KAC-KKASE mérkőzések kerülnek lebonyolításra. Különösen a Victoria-RMS mérkőzés tarthat nagy érdeklődésre számot.

A bajnokság állása a következő:

Table with 7 columns: csapat, játszott, győzött, eldöntetlen, veszített, adott gólok, kapott gólok, pontszám.

Temesváron a TAC vezet a bajnokságban veszített pont nélkül, aminek az a magyarázata, hogy a bajnokságban még nem találkozott össze az egygel kevesebb mérkőzést játszott és így második helyezett Kinizsival.

Nagyváradon a Törekvés biztosította magának ez évben az egyeduralmat a hivatásos meggyőzött NAC-cal szemben és 4:0 szennációs gólaránnyal vezet a bajnokságban.

Bucurestiben a Prabova vezet, Aradon, az AAC.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

OPERA ROMÁNÁ. Programul săptămânai. Péntek: "Traviata" (Violetta szerepében Lipkowska Lidia, mint vendég) Vasárnap: "Faust" (Margareta szerepében Lipkowska Lidia, mint vendég) Hétfő: Szünet. Szerda, dec. 2.: "Le jongleur de Notre Dame". (Premier) Péntek: "M. Butterfly" (Cio Cio-San szerepében Lipkowska Lidia, mint vendég)

MAGYAR SZÍNHÁZ A színházi iroda közleményei

Kiurina Berta egyetlen hangversenye. Mindenki, aki a zenét szereti, találkozt az csütörtökön este 8 órára a magyar színház nézőtárában egy-egy másmunk. Nem maradhat el ezen az estén senki, akinek csak egy csepp érzéke van a zene szépségei iránt. Olyan zenső esemény színházi lesz est-

tő tökéletes a magyar színház, aminekben ritkán van része Európa és Amerika világvárossainak is: a bécsi állami opera világszerte ünnepeket első primadonnája, Kiurina Berta, akit mindenfelé úgy tekintenek, mint a Jeritza Mária di dalmas veendő-tárát, fog ez egy estén igen gazdag műsor keretében bemutatkozni. A zongorakíséretet Glattauert Altréd bécsi professzor látja el. A helyek árai olyanok, mint a Rosé-kvartett alkalmával voltak. A hangversenyt pont 8-kor kezdik és az ajtókat a kezdés után bezárlják.

Három grácia. Hosszas pihenés után ismét előveszi a színház ezt a képzavatos, sok látinivalóval tulsufol, nagyzerű muzsájú operettet. A vezetés erejét most is Neményi, Ihász játsszák.

Orlow. A premierre már minden jegy elfogyott. Tehát az érdeklődés ma már olyan nagy, hogy nincs semmi kétség abban, hogy a közönség lázasan érdekli azon operett iránt, mely ma egész Európában a legnagyobb sikert érte el.

Magyar Színház heti műsora

Csütörtök! Kiurina Bertának, a bécsi állami operaház primadonnájának egész estét betöltő hangversenye. (Félemelt helyárrakkal. Bérletszűnetben. Sorozat 124. Hangverseny kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárlják.)

Péntek: Három grácia (Operett, Neményivel, Ihász Aladár-l. Napi térlet 42 sz B. Sorozat 125) Szombat d. u. az O low el készülte miatt délutáni előadás nincs.

Szombat este 8 órakor: O low (Operett újítás, előszór. Lengyel Irénnel, Nezenyi Lilivel, László Andorral, Icász Aladarral, Leővey Leóval. Mersékeltén emelt helyárrakkal. Premie-bérlet 20 szám. Sorozat 126) Vasárnap d. u. 4-kor: O low (Esti rendes helyárrakkal. Lengyel Irén, Neményi, László, Ihász és Leőveyvel. Sorozat 127)

előszór. Lengyel Irénnel, Nezenyi Lilivel, László Andorral, Icász Aladarral, Leővey Leóval. Mersékeltén emelt helyárrakkal. Premie-bérlet 20 szám. Sorozat 126) Vasárnap d. u. 4-kor: O low (Esti rendes helyárrakkal. Lengyel Irén, Neményi, László, Ihász és Leőveyvel. Sorozat 127)

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Csütörtök, november 26. "A szép Bunnell." Monumentális elbávuló történelmi dráma 20 felvonás. Filmben alkalmazta a nagy amerikai rendező Harry Beaumont. Főszerepben a szép amerikai művészek: John Barrymore, Mary Astor és Irene Rich

Urania-mozgó. Csütörtök, nov. 26. "Tristan és Isolda." Világhíru legenda a XII-ik századból, 12 felv. Történelmi film, Irlanda népeltéből.

Apollo-mozgó. Csütörtök, nov. 26. "Hindu szereplők." 11 felv., 7 felv. Utolsó és legszebb rész.

Hölgyeim! A legújabb 300 lejtől, film modellek bárony ujdonságok 450 lej, egyedül az

"IDEAL" kalapszalon, Cluj, Reg. Ferdinand 8. (Gulya-áruházal szemben). Átalakít és formál 48 óra alatt.

Lux Sör Turda

Utolsó hét! Utolsó hét! 12 szem. eredeti karlsbadi szerviz Lei 3860.- 6 szem.) eredeti (ebédli szerviz Lej 1590.- 12 szem.) karlsbadi (teás szerviz " 570.- 12 szem. metszett pohárkészlet 48 db..... " 690.- 6 szem. karlsbadi teáskészlet " 420.- 6 személyes japán teáskészlet " 780.- 1 pár karlsbadi teáscsésze " 25.- 6 szem. metszett pohárkészlet " 345.- 6 személyes gyümölcskészlet, japán..... " 260.- Metszett vizespohár " 5-50 " borospohár " 4-50 Valódi alpákka kés, solingeni " 75.- " " villa vagy kanál " 45.- " " kávéskanál " 25.- FISCHEER ÜVEGÜZLETÉBEN - CLUJ Utolsó hét! Utolsó hét!

ntenek sében ermében gjai között ebben a alkult ki. Az egyik kollektive lépjen be szövetségébe, a má y a szövetséget osz csatlakozzanak az ség mutatkozna, ott gi szakosztályt. k csoportnak van, új szesztervényben gi szesztermelés kü- ut csatlakozva lépje- lenleg működő ipari k összesége teljesen munkaadók szövetsé- ben annál is inkább, i szövetség nem volt em tekintetben meg- emélik, hogy az új érdekeiket hatható- jugoszláv vasuti elentik: A bolgár, yok között tárgya- a három ország kö- olat létesítésére. A nek össze a kérdés sok Kolozsvárt. A ektorátusnál ma több tattak tárgyalásokat. l, mint ismeretes né- t béremelés követelése tárgyalások ma ered- ig oly módon, hogy a béremelést kapnak munkabérevizióval ezt venni. Ezzel a sztrájk ár munkásai ma újból medes Márlegárgyár kat folytattak a gyár m munkabéremelésről gy a gyár átalakítást y héten át szünetel- Melissa" cukorkagyár- a munkások bér szer- t kollektiv bérszerző- érdemük szerinti fiže- A munkások most be- zakszervezetébe és így akarnak kötni. - A lyzete ugyancsak bér- ház tulajdonosaival és lenlegi fizetésrendszer bizonyos százalékában osztógyár létesíté- ik: Egy budapesti ja érkezett ma Jasiba, son egy posztógyár DE 25-én Párisban 11-90, Buda- tartózkodó volt, hatá- álat és kereslet egyen- z árfolyamok a követ- ga 6-50-6-54, Buda- 8-35, Zürich 42-40- 20 00, London 1064- in 123-50, An szterdam Ferdinand 17. beszereszetők

APROHÍRDETESEK

Magyarországi... (Small text block with various notices)

Vidéki gazdák... (Notice regarding agricultural matters)

Jó házból való zsidófi... (Notice regarding a student)

Petronozott nagy piace... (Notice regarding a market)

Szoptatósdajka... (Notice regarding a nursing allowance)

HUNWALD

Üvegcsiszolás és táskák... (Text describing services offered by Hunwald)

Magánjáró öntvényeket... (Text regarding private carriage services)

Kisegítő munkásokat... (Text regarding assistant workers)

Nyomdák! Könyvkötészetek!

Füződrótot minden számban... (Text regarding printing and bookbinding services)

Egy tizenkét személyes ká... (Text regarding a 12-person carriage)

Kóser tejgazdaság céljaira

vegy hízla ána kitűnő istálló állana... (Text regarding kosher dairy products)

60 HP

teherautó, 10 tonnás, pótkocsival, olcsón eladó... (Text regarding a 60 HP truck)

Löbl Ákos

ékszerésznél, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 16. Szemben a Renaissance áruházal... (Text regarding a jeweler)

Aranyér

„Aranyér” Goedeche... (Advertisement for a gold medal or award)

CANADIAN PACIFIC advertisement featuring a large illustration of a train and a globe, with text in multiple languages including English, Hungarian, and Romanian.

Uj Kelet könyvosztályának folytatólagos jegyzéke. Szépirodalom.

Table listing various literary works and authors with their corresponding page numbers, including titles like 'A pillangó', 'Sárarany', etc.

Large advertisement for 'Karácsonyi Miniatavásár' (Christmas Miniature Fair) at 'SATU-MAREBAN', featuring dates (1925. dec. 5-11) and activities like 'Rádio', 'Kongresszusok', etc.

Small vertical text on the right edge of the page, partially cut off.

1925 november

Ko

Vertical text on the far right edge of the page, continuing from the previous page or as a separate column.